

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“สุเทสิต — พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้ว”

สุเทสิต อ่านตามภาษาบาลีว่า สุ - เท - ลี - ตะ มาจากคำว่า สุ (ดี) กับคำว่า เทสิต (ประกาศ, แสดง, เปิดเผย) รวมกันเป็น สุเทสิต แปลว่า พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้ว

ข้อความในปรมัตถทีปนี อรรถกถาขุททกนิกาย เถรคาถา มิคชาลเถรคาถา ได้แสดงความเป็นจริงถึงพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้ว ดังนี้

บทว่า สุเทสิต แปลว่า ทรงแสดงดีแล้ว อธิบายว่า ทรงแสดงโดยการประกาศตามเป็นจริงถึงประโยชน์ปัจจุบัน ประโยชน์ในสัมปรายภพ (ภพหน้า) และประโยชน์อย่างยิ่ง อันสมควรแก่อริยาศัยแห่งเวไนยสัตว์ (ผู้ที่พอจะแนะนำได้)

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นคำจริง เป็นวาจาสะัจจะ เป็นคำอนุเคราะห์เกื้อกูลให้ผู้ฟังผู้ศึกษาเข้าใจถูกเห็นถูกตามความเป็นจริง เกิดจากการตรัสรู้ของพระองค์ ที่ทรงต้องบำเพ็ญพระบารมีสะสมคุณความดีประการต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ยาวนานสี่อสงไขยแสนกัปเมื่อครั้งที่ยังเป็นพระโพธิสัตว์พระบารมีที่ทรงบำเพ็ญมาทั้งหมดก็เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกอย่างแท้จริง ให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูกในลักษณะของสภาพธรรมตามความเป็นจริง เมื่อพระองค์ทรงตรัสรู้แล้ว ทรงมีพระมหากรุณาแสดงพระธรรมตลอด ๔๕ พรรษา ตั้งแต่เริ่มประกาศพระศาสนาจนกระทั่งถึงเวลาที่จนจะเสด็จดับขันธปรินิพพาน ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า พระธรรมมีค่ามาก ทำให้ผู้ได้ฟังได้ศึกษามีความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นไปเพื่อขัดเกลาละคลายกิเลส จนกว่ากิเลสจะดับหมดสิ้น เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลเท่านั้น คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกคำ ไม่มีแม้แต่คำเดียวที่ให้โทษ มีแต่ให้ประโยชน์เท่านั้นจริงๆ

คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยิ่งประกาศ ยิ่งเปิดเผย ก็ยิ่งรุ่งเรือง จะเห็นได้ว่า คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถูกปกปิดด้วยคำของบุคคลอื่นนานแสนนาน ถึงเวลาแล้วที่เมื่อมีใครก็ตามที่เข้าใจถูกต้อง ก็ช่วยกันประกาศความจริง แสดงความจริง เพราะกว่าใครจะมีโอกาสได้ฟังคำจริงที่ถูกต้องซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้วนั้น เป็นโอกาสที่หายาก เพราะฉะนั้นก็ต้องช่วยกันประกาศ แสดง เปิดเผยคำจริงของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อพระธรรมจะได้รุ่งเรืองและกระจ่าง ไม่ต้องหวนเกรงอะไรเลยทั้งสิ้น

การที่พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง จะรุ่งเรืองสืบต่อไป ก็ต่อเมื่อมีผู้ศึกษามีความเข้าใจถูกเห็นถูกตามความเป็นจริงแล้วประกาศ คือ แสดง เปิดเผย เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น ซึ่งเป็นการแสดงสิ่งที่มีจริงตรงตามพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ไม่ใช่คำของตนเอง และไม่ใช้การคิดเอาเอง เพราะฉะนั้นแล้ว เมื่อมีการกล่าวธรรม เปิดเผยธรรม ประกาศความจริงตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ดีแล้ว จึงเป็นเหตุให้บุคคลผู้สะสมมาดี มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษา สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปตามลำดับ บุคคลผู้ที่ได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม ซึ่งเป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันเป็นวาจาสะัจจะ

แสดงให้เห็นเข้าใจสิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริง แล้ว มีความเข้าใจไปตามลำดับ ก็จะเห็นพระคุณของพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงว่า ถ้าพระองค์ไม่ทรงแสดงสภาพธรรมพร้อมด้วยเหตุและผลอย่างละเอียดแล้ว สัตว์โลกทั้งหลายย่อมไม่สามารถพ้นไปจากความเห็นผิด และความไม่รู้ในลักษณะของสภาพธรรมที่ปรากฏ ได้ ถ้าบุคคลใดไม่ศึกษาพระธรรม ไม่ฟังพระธรรมด้วยความเคารพ แต่คิดเอาเองว่าเข้าใจธรรมแล้ว ก็ย่อมจะเป็นผู้ที่ประมาทอย่างแท้จริง ประมาทในพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ย่อมมีความเข้าใจผิดคลาดเคลื่อนได้ แต่ว่าถ้าศึกษาพระธรรม ฟังพระธรรมอยู่เสมอ บ่อยๆ เนืองๆ ด้วยความเคารพ ละเอียดรอบคอบ พิจารณาไตร่ตรองในเหตุในผล ก็ย่อมมีความเข้าใจที่ถูกต้อง มั่นคงในความเป็นจริงยิ่งขึ้น จากที่มากไปด้วยความไม่รู้ก็ค่อยๆ เข้าใจถูกเห็นถูกขึ้น และถ้าได้ศึกษาต่อไปด้วยความเป็นผู้เห็นค่าของสิ่งที่มีค่าที่สุด สะสมความเข้าใจยิ่งขึ้น กุศล คุณความดีประการต่างๆ ก็จะเพิ่มพูนขึ้นในชีวิตประจำวันคล้อยตามความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะเหตุว่า ปัญญานำไปในกิจทั้งปวงที่เป็นกุศล ปัญญา รู้ว่า แต่ก่อนนี้อาจจะเคยเป็นคนที่ไม่สนใจที่จะทำดีเลย แต่พอได้ฟังพระธรรมแล้ว ก็เข้าใจว่า ถ้าไม่ทำดี ขณะนั้นก็เป็นอกุศลพอกพูนหนาแน่นขึ้น

สิ่งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมอบให้เป็นมรดกที่ล้ำค่ากับพุทธบริษัท ก็คือ คำจริงทุกคำของพระองค์ ซึ่งเป็นคำที่หวังดี มุ่งประโยชน์เกื้อกูลสำหรับผู้ฟังผู้ศึกษาเท่านั้น เพราะฉะนั้น ทุกคนถ้าเห็นคุณอย่างนี้ บูชาคุณด้วยความเป็นผู้ตรง ศึกษาธรรมให้เข้าใจ ประกาศคำสอนที่ถูกต้องเพื่อให้คนอื่นได้มีโอกาสได้รู้ได้เข้าใจถูก ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในชาติต่อไป เพราะเหตุว่าถ้าไม่มีใครกล่าวคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วใครจะรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด

จึงถึงเวลาแล้วที่แต่ละคนจะศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้วให้เข้าใจอย่างถูกต้องเพื่อดำรงรักษาคำจริงของพระองค์ไว้ เพราะเหตุว่า ชีวิตสั้นมาก สิ่งทีประเสริฐที่สุด คือ ได้เข้าใจธรรมและประพฤติตามธรรมฝ่ายดี รวมถึงเผยแพร่พระธรรมตามที่ได้ศึกษา ตามกำลังปัญญาของตนเอง เพื่อสืบทอดความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นหนทางเดียวที่จะช่วยกันรักษาคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ได้ เป็นประโยชน์ทั้งกับตนเองและผู้อื่นต่อไป

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗